

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarzschildinga: "Novi izazovi zahtijevaju nova rješenja"

Ove sedmice u Bihaću, jasno sam se prisjetio ranije posjete ovom gradu, kada je prvi konvoj humanitarne pomoći trebao stići u to područje krajem rata. Tada smo nailazili na prizore koji se nikada nisu smjeli desiti i osramotiti Evropu. Vladala je velika nestašica hrane, i zbog nedostatka medicinskih sredstava i pomoći bolest je pokosila mnoge među stanovništvom koje je već bilo istraumatizirano borbama koje su bjesnile tri godine.

Ove sedmice, posjetio sam fabriku mliječnih proizvoda gdje sam razgovarao sa rukovodiocima i radnicima o izazovima sa kojima se suočavaju u nastojanju da ovaj posao pretvore u regionalni poduhvat, koji će omogućiti otvaranje mnogih radnih mjesta i stvoriti više prihoda od izvoza za Bosnu i Hercegovinu.

Neću tvrditi da je u Bosni i Hercegovini sve sjajno. Jer nije. Ali napravljen je veliki napredak od 1995. godine, i ovaj napredak je bio direktan rezultat pragmatičnosti i kompromisa, dvije političke opcije koje su dobile mnogo kritike u medijima i od velikog broja izabраниh predstavnika.

Nažalost, prilikom iste ove posjete, mogao sam vidjeti više dokaza o postojanju politike nultog zbira: iako su se

kantonalne stranke dogovorile o formiranju vlade, dok je moj Ured potrošio dosta vremena i resursa u procesu provjere kandidata, oni su u posljednjem trenutku odlučili da odustanu od dogovora. Sada ovaj proces mora krenuti iz početka, sedam mjeseci nakon izbora.

Ove sedmice sam posjetio i Drvar. Prije deset godina morao sam objasniti, strpljivo i detaljno, tadašnjem zamjeniku načelnika opštine Drvar da je povratak izbjeglica temeljno ljudsko pravo. Iako je ovo pravo izričito potvrđeno u Dejtonskom sporazumu, zamjenik načelnika je smatrao da njegovi politički gospodari nisu zaista vjerovali u ono što su potpisali. Razgovarao sam sa zamjenikom načelnika zato što me načelnik nije htio primiti (i izdao je naređenje da mi se spriječi ulazak u zgradu opštine). Koliko se samo situacija promijenila u Drvaru. Ove sedmice sam u Opštinskom vijeću učestvovao u dijalogu o ulaganjima u infrastrukturu i ekonomskom oporavku.

Pitanja koja smo ja i drugi ljudi rješavali u Bosni i Hercegovini prije deceniju i više razlikuju se od pitanja koja sam morao rješavati u svojstvu visokog predstavnika. Zahvalan sam na tome, je to znači da je zemlja krenula naprijed. Stvari su se mogle odvijati brže, naravno, i odvijace se brže ako sve više lidera počnu shvatati da iznalaženje istih rješenja za probleme koji se mijenjaju ne predstavlja dosljednost, već život u prošlosti.

Od početka moje političke karijere, uvijek sam bio usredotočen na to da završim posao. To je jedina vrijedna stvar u politici. Ne možete uraditi sve što biste željeli – ali važno je da uradite sve što je moguće.

Činjenica je da je mnogo toga ostvareno u Bosni i Hercegovini od završetka rata. Ovi uspjesi, međutim, nisu djelo onih političara koji miješaju klevetanje sa kreiranjem politike i okorjelost sa dosljednošću. Naime, najčešće su to bili uspjesi običnih građana koji su svojom ustrajnošću i odlučnošću, suočeni sa materijalnim, administrativnim i političkim

preprekama, pomogli ovoj zemlji da ponovo stane na noge. Zaista, političarima bi mnogo koristilo da se ugledaju na pragmatičnost njihovih sunarodnjaka u iznalaženju novih rješenja za nove izazove.

Ove sedmice sam posjetio i Bosansku Krupu, koja je, kao i mnoge druge zajednice širom Bosne i Hercegovine, pretrpjela užasne trenutke i nakon toga uspjela krenuti naprijed i osjetiti neke od prednosti pomirenja i oporavka. Baš kao i u Bihaću i Drvaru, mogao sam vidjeti čvrste dokaze, u pogledu nove infrastrukture i javnih usluga, da pragmatični pristup donosi više koristi građanima nego neke zastarjele mantre.

Za mene je bila privilegija živjeti i raditi u Bosni i Hercegovini u teškim vremenima neposredno nakon rata – privilegija zato što sam se iz prve ruke uvjerio u nevjerovatnu hrabrost i moralni integritet građana koji su bili odlučni u namjeri da obnove zemlju i koji su vjerovali u budućnost zemlje koja je tada bila uništena. Kao visoki predstavnik nastojao sam podržati te građane, i to ne živeći u prošlosti već radeći sa onima koji pronalaze nova rješenja za sadašnju situaciju, i za budućnost. I nastaviću raditi za tu budućnost.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik EU u Bosni i Hercegovini.